

گزارش یک مورد بیمار مبتلا به توبرکلوما مغزی با تظاهر بالینی نادر، همراه درگیری ریوی با گرافی نرمال قفسه‌ی سینه.

دکتر افسانه کرمی^۱، دکتر منیژه جزءپناهی^۱، دکتر الهام صدر^۲

نویسنده‌ی مسئول: زنجان، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، مرکز آموزشی درمانی دکتر بهشتی، بخش عفونی dr.karami.a@gmail.com

دریافت: ۸۷/۹/۹ پذیرش: ۸۸/۲/۲۸

چکیده

توبرکلوما مغزی یک تظاهر نادر سل با ضایعات متعدد فضاگیر بوده که علائم بالینی آن بسته به محل درگیری متفاوت است. این بیماری معمولاً با MRI مغزی، اسمیر یا کشت مثبت یا سل نقاط دیگر بدن تشخیص داده می‌شود. هدف از معرفی این مورد در نظر گرفتن بیماری سل با علائم غیرمعمول حتی با گرافی نرمال قفسه‌ی سینه است.

بیمار مرد ۲۴ ساله‌ای بود که به علت کاهش هوشیاری و احساس ضعف در اندام‌های فوقانی و تحتانی از ۷ روز قبل، سرفه از ۳ ماه قبل همراه خلط و درد ۵ ماهه‌ی زانو بستری شده بود. وی دارای تب و ضعف عمومی بود و در فاز اغما قرار داشت. کاهش صدا و رال قاعده‌ی ریه و از بین رفتن رفلکس‌های وتری و فلج چهار اندام از نکات مثبت معاینه‌ی بیمار بود. در بررسی آزمایشگاهی افزایش آنزیم‌های کبدی، سرعت رسوب گلبولی و پروتئین‌های فاز حاد التهابی وجود داشت. نمونه‌ی اسمیر شیره‌ی معده از نظر سل مثبت گزارش گردید. در MRI ضایعات متعدد یکنواخت با چگالی بالا مشاهده گردید. داروهای ضدسل همراه پردنیزولون برای بیمار شروع گردید. این بیمار، ۲۱ روز بعد با وضعیت عمومی خوب مرخص شد.

واژگان کلیدی: توبرکلوما، سل، ریوی، داخل مغزی

مقدمه

توبرکلوما داخل مجسمه‌ای یک تظاهر غیرشایع سل است که به صورت ضایعه‌ی فضاگیر در تصویربرداری دیده می‌شود (۱). این ضایعه معمولاً بصورت متعدد بوده، اما ضایعه‌ی منفرد هم گزارش شده است (۲). کانون اولیه‌ی سلی ممکن است بدون اینکه به مننژ باز شود یا ایجاد مننژیت نماید در مغز بزرگ گردد (۳). گاهی این ضایعه، گسترش موضعی بداخل بافت مغزی دارد. تظاهر دیگر آن به صورت شروع در

مننژ یا در قشر سطحی است. این فرم مننژیال، شبیه توده‌ی پرده‌ی مغز (meningioma) تظاهر می‌نماید (۴). علائم بالینی بسته به محل درگیری متفاوت است. با افزایش حجم و اندازه، اثر توبرکلوما مشابه توده‌ی مغزی نمایان می‌گردد. هر یک از اعصاب مغزی ممکن است گرفتار شود و بیمار تدریجاً دچار ضعف یک طرفه‌ی بدن گردد. در کشورهایی که شیوع سل بالاست با شروع تدریجی علائم تومور مغزی در کودکان

۱- متخصص عفونی، استادیار دانشگاه علوم پزشکی زنجان

۲- متخصص عفونی، بیمارستان ۵۵۴ ارتش، زنجان